

ΜΑΚΑΡΙ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΝΑ ΗΤΑΝ ΑΛΛΙΩΣ

Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος 1922

«Μακάρι τα πράγματα να ήταν αλλιώς. Αυτό έλεγε κάθε μέρα η μάνα μου και εγώ κάθε φορά που το άκουγα εκνευριζόμουν. Εκνευριζόμουν γιατί είχαμε μείνει οι τρεις μας πια εδώ και πολύ καιρό και έπρεπε να το αποδεχτεί. Ειδικά όταν ήρθαν και οι άλλοι ξενητεμένοι στον καταυλισμό η μνήμη μας σαν το σακί του Αιόλου άνοιγε και σαν ταινία έπαιζε στο μυαλό μας και τις δικές μας πρώτες στιγμές όταν πρωτόρθαμε. Αφού είχαμε μείνει για μήνες σε καραντίνα λες και ήμασταν ζώα μάς είχαν φέρει σε μία όλο χώματα περιοχή και μας είπαν ξαναφτιάξτε εδώ τη ζωή σας. Απομονωμένοι και αποκομμένοι σαν να ήμασταν άρρωστοι.

Θυμάμαι η μάνα μου κάθε φορά που αργούσα να γυρίσω στο σπίτι φώναζε σε όλο τον καταυλισμό “ *Γιωρίκα που είσαι; Ντο εφτάς; Μην κάθεςαι πολύ έξω πουύλι μ’, φοβούμαι*”. “Μην φοβάσαι μάνα δεν σε αφήνω εγώ” της έλεγα κάθε φορά παρηγορητικά και της έδινα ένα πεταχτό φιλί στο μέτωπο. Την περίοδο που ντόπιοι είχαν βάλει φωτιά στον καταυλισμό για τρίτη συνεχόμενη φορά , η μάνα δεν με άφηνε να βγαίνω συχνά έξω μην τυχόν και πάθω κάτι. Ήμουν το μόνο αρσενικό στην οικογένεια πια αφότου χάθηκε ο πατέρας και τα αδέρφια μου. Αναστορώ το πόσο ξέγνοιαστη ήταν η μάνα στην πατρίδα. Το πόσο χαρούμενη και περήφανη ήταν. Τα καστανά μαλλιά της τα είχε συνήθως σε μια χαλαρή πλάγια πλεξούδα και με την φορεσιά της έμοιαζε με αρχόντισσα. Τα καστανά μάτια της κάποτε έλαμπαν. Το χαμόγελο της κάποτε ήταν διαρκώς ζωγραφισμένο στα χείλη της. Όταν όμως φτάσαμε εδώ σαν αυτή η γυναίκα που ήταν στην πατρίδα να μην υπήρξε ποτέ και η μόνη της εκδοχή να ήταν μία μίζερη γυναίκα, βυθισμένη στο αιώνιο πένθος. Είναι πολύ σκληρό να χάνεις τον σύζυγο σου που μαζί του έζησες μία ολόκληρη ζωή μα ακόμα πιο σκληρό είναι να χάνεις τα παιδιά σου. Κάθε βράδυ την άκουγα να προσεύχεται να πάει κοντά τους. Εμένα δεν με πείραζε. Μόνο για την Σιμέλα στενοχωριόμουν, την αδερφή μου, που έμεινε 20 χρονών χήρα με ένα μωρό στην αγκαλιά. Αν έχανε και την μάνα μας θα τρελαινόταν.

Όσο περνούσαν οι μέρες και όλο και περισσότεροι Μικρασιάτες κατέφταναν, τόσο περισσότερες αναμνήσεις μας κατέκλυζαν. Δεν περιμέναμε βέβαια κάτι να συμβεί για να θυμηθούμε. Εμείς τους νεκρούς μας τους κουβαλάμε παντού και θα τους κουβαλάμε μέχρι τον τάφο μας. Δεν ξεχάσαμε και ούτε πρόκειται να ξεχάσουμε. Είναι μία υπόσχεση που έχουμε δώσει στον εαυτό μας όλοι όσοι τα ζήσαμε. Αλλά και να θέλαμε “ *κί πορούμε*”. Κάθε βράδυ ανταμώνουμε με τους ανθρώπους μας στα όνειρα μας. Και θα έρχονται μέχρι το τέλος

της ζωής μας γιατί αυτά που είδαμε ανθρώπου νους δεν τα χωράει. Είναι βαθιές οι πληγές μας που με τον καιρό χειροτερεύουν. Και όταν μάθαμε τι έγινε στη Σμύρνη δεν το πιστεύαμε. Νιώσαμε το ίδιο συναίσθημα με τότε, στην πατρίδα,... φόβο. Σαν να βιώναμε ξανά όλα εκείνα που είχαμε ζήσει. Την πείνα, το ξύλο, το ατελείωτο περπάτημα στις πορείες θανάτου. Θυμάμαι να βλέπω γύρω μου άνοιξη. Τα “*παρχάρια*” μας καταπράσινα, γεμάτο ανθισμένα λουλούδια και τον ήλιο να φέγγει από ψηλά. Αλλά εμείς έχουμε χρόνια να νιώσουμε άνοιξη γιατί εκείνα τα καταπράσινα λιβάδια, γέμισαν με τα πτώματα των ανθρώπων μας και πότισαν εκείνη την γη με το αίμα τους και εμείς με τα δάκρυά μας, και στις κορυφές των βουνών ακούγονται ακόμα οι υπόκωφες κραυγές μας. Γιατί σε κείνο τον τόπο που τόσο πολύ αγαπήσαμε και λησμονάμε, οι άνθρωποί μας έχυσαν το αίμα τους. Θάνατος και Άνοιξη. Όσο οξύμωρο και να ακούγεται είναι η αλήθεια μας. Η μάνα μου όταν τις νύχτες ερχόντουσαν στρατιώτες και έπαιρναν την αδελφή μου, σε εκείνο το χώμα ξάπλωνε αγκαλιά με τον νεογέννητο εγγονό της και έκλεινε σφιχτά τα μάτια και τα αυτιά της προσπαθώντας να πείσει τον εαυτό της ότι βλέπει έναν εφιάλτη. Κάθε φορά που έβλεπα την αδελφή μου ντυμένη στα μαύρα σπάραζε η καρδιά μου. Ο άντρας της ήταν αντάρτης και όταν τον περικύκλωσαν για να μην τον πιάσουν αυτοκτόνησε. Παντρεύτηκαν από έρωτα αλλά η μοίρα τους έπαιξε βρώμικο παιχνίδι. Δυστυχώς δεν πρόλαβε ποτέ να γνωρίσει τον γιό του, και με αυτό το μαράζι ζούσε η αδερφή μου. Τουλάχιστον αυτή είχε τον γιό της να της δίνει κουράγιο, ενώ η μάνα μας είδε τα τρία από τα έξι της παιδιά να σκοτώνονται μπροστά της. Ήμασταν δύο κορίτσια και τέσσερα αγόρια. Εγώ είμαι ο μεγαλύτερος αλλά με τους αδελφούς μου που ήταν δίδυμα είχαμε μόνο έναν χρόνο διαφορά. Ήμασταν αχώριστοι. Όταν όμως εντάχθηκαν στις ομάδες των ανταρτών, τους συνέλαβαν και τους κρέμασαν στην πλατεία του χωριού σαν τρομακτικές μαριονέτες για τους συγχωριανούς μας, ίσως και σαν αξιοθέατο για τους ίδιους. Προσπαθώ να ξεχάσω αυτή την μέρα. Τον μικρό μας τον Λευτέρη ήταν μόλις 5 χρονών όταν μας τον σκότωσαν. Τον έθαψαν ζωντανό μαζί με άλλα παιδάκια για να τα ξεφορτωθούν μία ώρα αρχύτερα. Ο ανιψιός μου ευτυχώς ήταν αγέννητος. Ακόμα κάποιες στιγμές με πολύ ησυχία τολμώ να πω πως ακούω το κλάμα του. Η άλλη μου αδερφή, η Βασιλική, είχε μια κορούλα αρκετά μικρή και για να την γλιτώσει το έσκασαν μέσα στο δάσος. Για να μην κλάψει όμως και τις βρούν, της έκλεισε το στόμα, αλλά και κάθε είσοδο οξυγόνου με την παλάμη της που την έπνιξε. Η αδερφή μου δεν το άντεξε, πήγε σε ένα γειτονικό μοναστήρι, έθαψε το άτυχο κοριτσάκι και έγινε μοναχή. Από ότι μάθαμε ύστερα την μονή τη έκαψαν μαζί με τις καλόγριες. Το πρώτο πράγμα που είπε η μάνα μου ήταν πως τουλάχιστον πιά είναι εκεί που ήθελε να είναι. Κοντά

στο παιδί της. Οπότε είχαμε μείνει εγώ, η αδερφή μου και η μάνα. Ο πατέρας στάλθηκε στα “Αμελέ Ταμπουρού” πριν τις πορείες θανάτου και δεν μάθαμε νέα του ξανά. Και μολονότι που καταβάθος ξέραμε πως δεν ζούσε η μάνα, μέχρι το τέλος της, ήλπιζε πως θα τον ξανάβλεπε».

Ξημερώματα μιας Τετάρτης του '78 στη Σαλονίκη στήνομαι απέναντι στον Νικολαΐδη. Ανοιχτός σαν βιβλίο. Μου'ρχεται αυθόρμητα.

- Αυτό ήταν ένα απόσπασμα από την αυτοβιογραφία σας κύριε Νικολαΐδη, και μέχρι εδώ δεν έχετε αναφέρει τίποτα για εσάς
- Μέχρι εδώ φτάνει κορίτσι μου. Ό,τι είχα να γράψω το 'γραψα. Τι άλλο να πω για μένα;
- Όμως, βλέπω πως παρακάτω μιλάτε και για μία κοπέλα που ονομαζόταν “Yildiz”
- Yildiz ε; Μμμμμ..... τούτη η κοπέλα είναι συνοδοιπόρος μου στην ζωή τα τελευταία 50 χρόνια. Το πραγματικό της όνομα είναι “Ayse” αλλά την φωνάζω “Yildiz” που στα ελληνικά σημαίνει “αστέρι” γιατί όπως οι μάγοι είχαν ένα αστέρι να τους καθοδηγεί, έτσι και εγώ είχα το δικό μου φωτεινό αστέρι να με καθοδηγεί ανάμεσα σε όλες τις δύσκολες συγκυρίες που πέρασα. Με την Yildiz γνωριστήκαμε στην πατρίδα και ερωτευτήκαμε. Αλλά εκείνη ήταν η κόρη του Τούρκου αστυφύλακα και εγώ ήμουν Έλληνας, γιός εμπόρου. Την τελευταία φορά που συναντηθήκαμε στην πατρίδα, υποσχεθήκαμε να μην ξεχάσουμε ποτέ ο ένας τον άλλον, αλλά οι δρόμοι μας συναντήθηκαν σε άλλο τόπο μετά από 10 χρόνια και έκτοτε οι ζωές μας δέθηκαν για πάντα. Ομολογώ ότι ήταν πολύ δύσκολο να το πούμε στους δικούς μας μετά από όσα συνέβησαν αλλά όταν το έμαθαν μόνο χαρά έδειξαν και ποτέ δεν σχολίασαν την διαφορά στην εθνικότητα ή την θρησκεία. Φαντάζει ουτοπικό αλλά μετά από τόσες ανθρωποθυσίες στο βωμό του έθνους ήταν λογικό στα μάτια μου να νικήσει κάτι τόσο όμορφο και τρυφερό όσο η αγάπη. Να νιώσουμε επιτέλους την άνοιξη! Και στα προηγούμενα βιβλία μου αυτό ήθελα να μοιραστώ, όπως λέμε, να προσπαθήσω παρά να μοιρολατρώ και ας λέμε μακάρι τα πράγματα να ήταν αλλιώς.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ποιμενίδη Νικολέτα

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Εφραιμίδου Κατερίνα

ΠΗΓΕΣ:

-Βιβλίο “ Νεράιδες του Πόντου” της Αγγελικής Παμπυκίδου

-Από προσωπικές διηγήσεις του κυρίου Νικολαΐδη Γεώργιου